

บทที่ 4

การประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.1 บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการตื่นตัวของประชาชนในปัญหาสิ่งแวดล้อม และยังมีบทบาทที่สำคัญในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประชาชนและผู้ดำเนินการโครงการ รวมถึงบทบาทให้คำแนะนำ คำปรึกษากับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

สำหรับการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในการสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี มีประเด็นที่สำคัญกับชุมชนท้องถิ่น คือ ความวิตกกังวลเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านบวกและด้านลบ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม บริษัทจึงได้จัดให้มีกระบวนการ รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ต่อการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อโครงการ และเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อคิดเห็นและผลกระทบ เพื่อจะนำมาใช้เป็นข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบต่อชุมชน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของบริษัท ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยมีส่วนช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมไทย

ดังนั้น การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงการฯ อย่างแท้จริง

4.2 วิธีการดำเนินการ

4.2.1 พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ SSE1-PV07 ตำบลรางสาสี่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

4.2.2 กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. ผู้ได้รับผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบ ชาวชุมชนใกล้เคียงโครงการในรัศมี 1 กิโลเมตร และผู้มีส่วนได้เสียกับการก่อสร้างและดำเนินกิจกรรมของบริษัทฯ ของตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
3. หน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
4. ประชาชนที่สนใจทั่วไป

4.2.3 เทคนิควิธีการ

การประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคม ใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคม ด้วยการรับฟังความคิดเห็น การถาม-ตอบ กิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์แนะนำโครงการเบื้องต้น และการจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับ แกนนำ ประชาชนหมู่ที่ 2 บ้านตาลเสี้ยน และผู้ที่สนใจ พร้อมทั้งประชาชนที่สนใจของตำบลรางสาละ รับฟังความคิดเห็นของชาวชุมชนที่เข้าที่ดินทำกิน
2. การจัดเวทีประชาคมเพื่อทำความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้นำ หน่วยงานการองค์กรต่างๆ ประชาชนหมู่ที่ 2 บ้านตาลเสี้ยน และผู้ที่สนใจของเทศบาลตำบลรางสาละ
3. เปิดเวทีการขอมติอนุญาตให้ก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อทางบริษัทสยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี่ 1 จำกัด จะได้มีการนำเสนอรายละเอียดโครงการฯ เบื้องต้นแก่ องค์การบริหารส่วนตำบลรางสาละ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

4.3 ผลการดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการและการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.3.1 กิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์และแนะนำโครงการเบื้องต้น และการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อเข้าพบผู้นำชุมชนและ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลรางสาละ เพื่อเป็นการแนะนำตัวและแนะนำโครงการโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จะสร้างขึ้นที่ตำบลรางสาละ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อแจกจ่ายเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการให้กับชาวชุมชนโดยรอบ

1. กลุ่มเป้าหมาย

- นายอเนก บ่อพลอย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลรางสาละ
- ปลัดเทศบาลตำบลรางสาละ
- เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และตัวแทนหน่วยงานราชการในพื้นที่
- ผู้ใหญ่บ้านตาลเคียน
- ชาวชุมชนในตำบลรางสาละ
- ชาวชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงโครงการ
- ผู้แทนโครงการจาก บริษัท สยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี 1 จำกัด

2. กำหนดการประชุม

วันพุธที่ 16 ธันวาคม 2555 เวลา 16.30 – 18.00 น.

3. เนื้อหาในการนำเสนอ

- โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ บริษัท สยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี 1 จำกัด
(วัตถุประสงค์ และรายละเอียดโครงการ)
- โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
- การมีส่วนร่วมของชุมชน (ผลประโยชน์ของชุมชนที่จะได้รับคืนกลับ)
- ความปลอดภัยของโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- ตัวอย่างของโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในจังหวัดต่างๆ

4. สื่อที่ใช้ในการประชุม

- เอกสารชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- เอกสารประกอบการให้ความรู้
- สื่อวีดิทัศน์รายละเอียดโครงการฯ
- สื่อวีดิทัศน์ประกอบการให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและโรงไฟฟ้าพลังงาน
แสงอาทิตย์

5. สรุปผลการประชุม

จากการจัดการประชุมเพื่อแนะนำโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ของบริษัท สยามโซลาร์ เอ็นเนอร์ยี 1 จำกัด ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟังข้อมูลจากโครงการเป็นเบื้องต้นนั้น พบว่าผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความรู้ความเข้าใจด้านพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์มากขึ้น และรับรู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในชุมชนหรือพื้นที่ของตน และเพื่อเป็นการขยายการรับรู้และความเข้าใจก่อนที่จะมีการจัดการประชาคมในครั้งต่อไป ทางบริษัทได้แจกจ่ายเอกสารชี้แจงและให้ความรู้เพื่อส่งต่อถึงบุคคลในชุมชน ตามแผนการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ

6. ประเด็นซักถาม

- แสดงผลกระทบต่อข้าวบ้างไหม
- ในการถมที่สูงประมาณเท่าไร จะสูงแล้วน้ำจะเข้าท่วมหมู่บ้านตอนหน้าฝนหรือไม่
- ไฟส่องสว่างหันหน้าไปทางทิศไหนและจะล่อแมลงมากินพืชที่ชาวบ้านปลูกหรือไม่
- โรงไฟฟ้ามีมลพิษหรือไม่
- เมื่อโรงงานเสร็จแล้ว ชาวบ้านจะสามารถเข้าออกได้หรือไม่ ใช้เป็นทางผ่านได้หรือไม่

7. การแสดงความคิดเห็น

- ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในการดำเนินการโครงการในพื้นที่ เนื่องจากเล็งเห็นว่าก๊าซธรรมชาติในบ้านเราไม่มีเลย ค่าวัตถุดิบสูงขึ้น เป็นแหล่งพลังงานทางเลือก ไม่ต้องใช้แบตเตอรี่ รวมถึงโครงสร้างรองรับแผงเซลล์แสงอาทิตย์ สารพิษที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้าง และการจัดการเงินกองทุนเพื่อการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ โดยจัดตั้งคณะกรรมการมาดูแลเงินกองทุน อีกทั้งนำประโยชน์มาสู่สังคมทั้งในเรื่องภาษี และการจ้างแรงงานในระหว่างการก่อสร้าง
- ในที่ประชุมไม่มีผู้เข้าร่วมประชุมคนใดคัดค้านการดำเนินการดังกล่าว

8. ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและการมีส่วนร่วม

- อยากให้ทางโรงงานจัดระบบการก่อสร้างไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น แสงสะท้อนเข้าสู่สายตา ให้มีกระบวนการดูดซับแสงและป้องกันไม่ให้มีแสงสะท้อน และให้ดำเนินการติดตั้งห่างจากชุมชน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตด้านการเกษตรกรรม เช่น ไร่ข้าว ไร่มันสำปะหลัง อีกทั้งยังของบประมาณในการสร้างเส้นทางคมนาคม

- ไม่มีข้อเสนอนี้ขึ้นๆ เนื่องจากชุมชนเข้าใจข้อมูลที่ บริษัทได้นำเสนอว่าโครงการดังกล่าวแทบไม่มีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม ประกอบกับมีโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่เคยทำประชาคมและดำเนินการผลิต อยู่ในอำเภอเดียวกันคนละตำบลซึ่งได้แสดงให้เห็นแล้วว่าไม่มีผลกระทบใดๆเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ภาพ 4.1 แสดงการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประชาสัมพันธ์โครงการ

ที่มา : ที่มา : บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด

4.3.2 กิจกรรมการการจัดเวทีประชาคมเพื่อขอรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนในพื้นที่รายรอบโครงการฯ

กิจกรรมลงพื้นที่จัดเวทีประชาคม เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ สร้างความรู้ ความเข้าใจเพื่อขอประชาคมติและรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนในพื้นที่รายรอบโครงการการสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดกำลังการผลิต 10.5 เมกะวัตต์ในพื้นที่ ตำบลรางสาละ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

1 กลุ่มเป้าหมาย

- นายอเนก บ่อพลอย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลรางสาละ
- ปลัดเทศบาลตำบลรางสาละ
- เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และตัวแทนหน่วยงานราชการในพื้นที่
- ผู้ใหญ่บ้านตาลเสี้ยน
- ชาวชุมชนในตำบลรางสาละ
- ชาวชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงโครงการ
- ผู้แทนโครงการจาก บริษัท สยาม โซลาร์เอ็นเนอร์ยี 1 จำกัด

2. กำหนดการประชุม

วันพุธที่ 16 ธันวาคม 2555 ณ หมู่บ้านตาลเดี่ยว ตำบลรางสาส์ อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรีระหว่างเวลา 16.30 – 18.00 น.

3. เนื้อหาในการนำเสนอ

- โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- โรงงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ ผลดี ผลเสีย ต่อชุมชน
- การมีส่วนร่วมของชุมชน
- ความปลอดภัยของโรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- ตัวอย่างโรงงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์

4. สื่อที่ใช้ในการประชุม

- เอกสารชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- เอกสารประกอบการให้ความรู้
- สื่อวีดิทัศน์รายละเอียดโครงการฯ
- สื่อวีดิทัศน์ประกอบการให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

5. สรุปผลการประชุม

ผลของการจัดทำประชาพิจารณ์ ชี้แจงและรับฟังความเห็นของการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ ในครั้งนี้นั้นที่ ประชุมไม่ได้มีข้อคัดค้านใดในโครงการดังกล่าว เพียงแต่มีข้อซักถามในด้านการขุดร่องน้ำอยู่ในรั้วบริษัท การปรับสภาพพื้นที่ของทางโรงงาน ปัญหาเรื่องระบบการระบายน้ำ การเผาทำไร่อ้อยอาจส่งผลกระทบต่อโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ปัญหาด้านเส้นทางการคมนาคมในพื้นที่ไม่สะดวกเนื่องจากมีการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งทางผู้แทนโครงการและวิทยากร ก็ได้ชี้แจงถึงข้อเท็จจริงและกระบวนการจัดการในด้านต่างๆ แก่ที่ประชุม ซึ่งที่ประชุมก็เข้าใจและยินดีในการจัดตั้งโรงผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ อีกทั้งการผลิตและใช้พลังงานทดแทน ยังเป็นประโยชน์ต่อภาพรวมของประเทศ ชุมชนทั้งในด้านลดการพึ่งพาการนำเข้าพลังงาน ลดมลพิษรักษาสิ่งแวดล้อม รวมถึงจะมีส่วนร่วมช่วยสร้างเศรษฐกิจชุมชนอีกด้วย

6. ประเด็นซักถาม

- พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ขายที่ให้กับบริษัท โดยไม่มีการแจ้งก่อนล่วงหน้า และเมื่อทางบริษัทซื้อไปแล้ว ผู้เช่าที่ทำกินจึงไม่มีที่ทำกิน ดังนั้นทางบริษัทฯ มีแนวทางใดที่จะช่วยได้บ้าง
- เนื่องจากเส้นทางการคมนาคมในปัจจุบันไม่ค่อยเอื้ออำนวยความสะดวกต่อประชาชน ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาการก่อสร้างอาจส่งผลกระทบต่อเส้นทาง ทางบริษัทฯ จะมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร เพื่อให้เส้นทางการคมนาคมสะดวกมากขึ้นกว่าที่เป็นมา
- ในการสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จะเกิดประโยชน์อะไรบ้างต่อชุมชน
- ช่วงระยะเวลาการดำเนินตั้งแต่เปิดโครงการจนเป็นระยะเวลายาวนาน ขึ้นส่วนภายในโรงงานจะเกิดเป็นขยะ เช่น แผงเซลล์อาทิตย์ โครงสร้างที่ทำจากอะลูมิเนียม ทางบริษัทฯ จะมีกระบวนการจัดการอย่างไร
- ถ้าโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ส่งผลกระทบต่อกับชาวชุมชนทางบริษัทจะมีการแก้ไขอย่างไร
- ความร้อนจากแผงเซลล์แสงอาทิตย์จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่

7. การแสดงความคิดเห็น

ชาวชุมชนไม่ได้แสดงการคัดค้านต่อการดำเนินโครงการในพื้นที่ หากแต่ต้องการทราบข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการและเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของตนในชุมชน เช่น ปัญหาด้านการคมนาคมเป็นสำคัญเพราะต้องการความสะดวกสบายในการสัญจรไปมา ปัญหาด้านการว่างงานของประชาชน รวมทั้งเรื่องของกองทุนและงบประมาณในการก่อสร้างสาธารณูปโภค เช่นเส้นทางการคมนาคม เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนจากโครงการโรงไฟฟ้า ชาวชุมชนได้ของสัญญาการก่อสร้างเพื่อเป็นหลักประกันต่อชาวชุมชน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรก็ได้ตอบคำถามและชี้แจงให้ชาวชุมชนฟังในแต่ละประเด็นแล้ว

8. ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและการมีส่วนร่วม

จากการจัดการประชาคมเพื่อขอมติจากชาวชุมชนเพื่อดำเนินการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่ตำบลรางสาลี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีนั้น พบว่า ชาวชุมชนทั้งกลุ่มผู้นำและชาวชุมชนให้ความเห็นชอบในการดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ โดยเห็นว่า โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ มีความเหมาะสมต่อพื้นที่ แต่เนื่องจากทางตำบลมีอาชีพทำไร่อ้อย ดังนั้น ในการทำไร่อ้อย หลังจากการเก็บเกี่ยวจะทำโดยการเผาทิ้ง เพราะฉะนั้นจะทำให้เกิดหมอกควันเป็นจำนวนมากอาจส่งผล

กระทบให้กับโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ได้เนื่องจากกลุ่มหมอกควันที่มีจำนวนมากไปบดบังแสงอาทิตย์ ด้านการจ้างงานเป็นที่แน่นอนว่าในระยะเวลาการก่อสร้างจำเป็นต้องใช้แรงงานคนงานในการก่อสร้างดังนั้นชาวชุมชนไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับอัตราการว่างงานของคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการดำเนินการของโรงไฟฟ้านั้นจะมีผลสืบเนื่องยาวนานในชุมชน

จากการจัดการประชุมประชาคมในวันที่ 16 ธันวาคม 2555 แจ้งผลการตรวจสอบรายงานการจัดทำประชาคมชี้แจงรายละเอียดโครงการและรับฟังความคิดเห็นต่อโครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ โดยทางสำนักงาน เห็นชอบให้ดำเนินโครงการดังกล่าวได้ และให้บริษัทจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการก่อสร้างต่อไป

ภาพ 4.2 แสดงการกล่าวเปิดการประชุมและการชี้แจงรายละเอียดของโครงการ

ที่มา : บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด

4.4.3 กิจกรรมการเปิดเวทีการขอมติอนุญาตก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

กิจกรรมลงพื้นที่การเปิดเวทีขอมติอนุญาต เพื่อให้ก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จากชุมชนในพื้นที่รายรอบโครงการการสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดกำลังการผลิต 8 เมกะวัตต์เอซี โคนมีการนำเสนอรายละเอียดโครงการเบื้องต้นแก่ องค์การบริหารส่วนตำบลรางสาละ อำเภอนำม่อม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

1. กลุ่มเป้าหมาย

- ปลัดเทศบาลตำบลรางสาละ
- เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และตัวแทนหน่วยงานราชการในพื้นที่
- ผู้แทนโครงการจาก บริษัท สยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี 1 จำกัด

2. กำหนดการประชุม

วันจันทร์ที่ 17 ธันวาคม 2555 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลรางสาสี่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเวลา 12:00 น. ถึง 16:00 น. โดย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรางสาสี่ ในการประชุมเป็นผู้กล่าวเปิดงาน

3. เนื้อหาในการนำเสนอ

- โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
- การมีส่วนร่วมของชุมชน ผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับกลับคืน
- ความปลอดภัยของโรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- ตัวอย่างโรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในจังหวัดต่างๆ

4. สื่อที่ใช้ในการประชุม

- เอกสารชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- เอกสารประกอบการให้ความรู้
- สื่อวีดิทัศน์รายละเอียดโครงการฯ
- สื่อวีดิทัศน์ประกอบการให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

5. สรุปผลการประชุม

ผลของการจัดทำประชาพิจารณ์ ชี้แจงและรับฟังความเห็นของการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ ในครั้งนี้นั้นที่ ประชุมไม่ได้มีข้อคัดค้านใดในโครงการดังกล่าว เพียงแต่มีข้อซักถามในด้านประโยชน์ที่จะได้รับต่อชุมชน การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนพัฒนาไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ผลกระทบต่างๆทั้งต่อสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ความปลอดภัยต่อการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณภาพชีวิตด้านเส้นทางในการคมนาคม

6. ประเด็นซักถาม

- ทางองค์การบริหารส่วนตำบลของด้านจะได้รับผลประโยชน์ในด้านใดบ้าง
- เงินกองทุนที่ใช้ในการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องใช้นับสนุนเฉพาะโครงการหรือสามารถนำไปพัฒนาส่วนอื่น ๆ ได้

- ในช่วงระยะเวลาการก่อสร้างหากเกิดผลกระทบ ทางบริษัทจะมีแนวทางการแก้ไข
อย่างไร

7. การแสดงความคิดเห็น

1. ด้านเงื่อนไขกองทุนพัฒนาที่จะนำมาพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น การก่อสร้างโรงเรียนให้แก่บุตร
หลานของชาวชุมชน การสร้างเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกสบายเอื้ออำนวยประโยชน์แก่ชาวชุมชน
2. ด้านผลกระทบต่าง ๆ ในระยะยาวที่เกิดขึ้น กับชาวชุมชนทางบริษัทจะให้ความร่วมมือกับ
ทางชุมชนก่อน ดังนี้
 - ทางบริษัทฯ จะเข้าไปรับฟังผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทางชุมชนก่อน
 - ศึกษาแหล่งที่มาของผลกระทบที่เกิดขึ้น ว่ามาจากแหล่งผลิตไฟฟ้า หรือ มาจากพื้นที่
อื่นรอบชุมชน
 - ถ้าในกรณีผลกระทบมาจากแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จริง ทางบริษัทฯ ความ
ซดเขยค่าเสียหายให้กับชุมชนตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม
 - ถ้าในกรณีผลกระทบไม่ได้มาจากแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ทางบริษัทฯ อาจมี
การช่วยเหลือเพื่อเยียวยาความทุกข์ร้อนของชาวชุมชน
3. ในที่ประชุมไม่มีผู้เข้าร่วมประชุมคนใดคัดค้านการดำเนินการดังกล่าว

8. ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและการมีส่วนร่วม

ทั้งกลุ่มผู้นำและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรางสาลี ให้ความเห็นชอบ
ในการดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ โดยเห็นว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยมาก แต่จะมี
ความกังวลในเรื่องงบประมาณการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ และผลกระทบต่างๆที่จะเกิดขึ้นใน
ระยะยาว ซึ่งก็เป็นเงื่อนไขสำคัญของบริษัทในการที่จะทำให้โรงไฟฟ้าสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเมื่อการดำเนินการของโรงไฟฟ้านั้นจะมีผลสืบเนื่อง

ภาพ 4.3 แสดงกิจกรรมการเปิดเวทีการขอมติอนุญาต วันที่ 17 ธันวาคม 2555
ที่มา : บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด

4.4 ผลการศึกษาด้านสังคม

การศึกษาคำถามความเข้าใจเกี่ยวกับโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ของประชากรที่พักอาศัยในตำบลรางสาละ อำเภอนาทม จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จำแนกประเด็นไว้ทั้งสิ้น 2 ประการ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อชุมชน สุขภาพ ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาทั้ง 2 ประเด็นข้างต้น มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

4.4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้จากการสำรวจประกอบด้วยข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ทางด้านเศรษฐกิจ การรับข้อมูลข่าวสาร ดังรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการสัมภาษณ์ของประชากรในพื้นที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน

ลักษณะ	ร้อยละ
เพศ	
หญิง	56.94
ชาย	43.06
อายุ	
18-25 ปี	2.78
26-35 ปี	19.04
36-50 ปี	51.25
มากกว่า 50 ปี	26.93
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	
ต่ำกว่า 5,000 บาท	25.00
5,000-10,000 บาท	15.50
10,001-15,000 บาท	40.28
15,001-20,000 บาท	5.78
20,001-25,000 บาท	6.90
สูงกว่า 25,000 บาท	6.54
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	
น้อยกว่า 5 ปี	0.00
5-10 ปี	5.55
10-15 ปี	3.78
15-20 ปี	10.79
20-25 ปี	5.17
25-30 ปี	19.16
มากกว่า 30 ปี	55.55

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะ	ร้อยละ
อาชีพ	
ว่างงาน	5.17
เลี้ยงสัตว์	3.73
พนักงานบริษัท/โรงงาน	0
ค้าขาย	3.92
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.93
แม่บ้าน	3.78
เกษตรกรรวม	62.71
ทำการประมง / เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0
รับจ้างทั่วไป	16.37
ธุรกิจส่วนตัว	0
เกษียณอายุราชการ	0
อื่นๆ ระบุ	1.39
ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ครัวเรือนของท่านกำลังเผชิญในปัจจุบัน	
ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	19.17
เครื่องจักรกลมีจำกัด	2.56
ที่ทำกินมีน้อย	34.83
ปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ	5.56
การขาดแคลนแรงงาน	5.33
การคมนาคมขนส่ง	18.78
การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	0
การตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ	10.21
ได้รับข้อมูลด้านวิชาการไม่เพียงพอ	3.56
อื่นๆ ระบุ	0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะ	ร้อยละ
ปัญหาด้านสังคม/คุณภาพชีวิตของครัวเรือนที่กำลังเผชิญในปัจจุบัน	
คลาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้	3.17
น้ำดื่ม น้ำใช้ คุณภาพไม่ดี	10.83
โรงเรียนไม่เพียงพอ	2.17
สถานีนามัยไม่เพียงพอ	3.55
เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก	39.62
คนว่างงาน/ตกงาน	11.27
โจรผู้ร้ายความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	8.11
ยาเสพติด	21.28
น้ำท่วม	0
แผ่นดินไหว	0
ชุมชนของท่านและครัวเรือนของท่านกำจัดขยะอย่างไร	
เผา	80.44
ฝัง	16.39
มีรถจัดเก็บของเทศบาล/อบต.	1.39
ปล่อยทิ้งตามชุมชน	1.78

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะ	ร้อยละ
ปัจจุบันท่านได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของท่านด้วยวิธีใด	
หออกระจายเสียงประจำหมู่บ้าน	1.67
เพื่อนบ้าน	31.67
ผู้นำ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อบต.	58.33
วิทยุชุมชน	1.67
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	0.00
ที่ติดประกาศประจำหมู่บ้าน	3.34
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	3.34
อื่นๆ (ระบุ)	0.00
การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ	
ไม่เคยทราบมาก่อน	8.57
ทราบจากการประชาสัมพันธ์ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนฯ	2.86
ทราบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	12.86
ทราบจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	33.57
ทราบจากญาติ-พี่น้อง	19.29
ทราบจากเพื่อนบ้าน	22.85
อื่นๆ (ระบุ)	0.00

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิงร้อยละ 56.94 ผู้ชายร้อยละ 43.06 ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.25 มีอายุ 36- 50 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 30 ปี มีอาชีพ เกษตรกรรม รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ปัญหาเศรษฐกิจที่พบส่วนใหญ่ในเรื่องพื้นที่ทำกินน้อย ปัญหาสังคม/คุณภาพชีวิตที่พบในเรื่องเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกและคนว่างงาน/ตกงาน เรื่องการกำจัดขยะในชุมชนและครัวเรือนร้อยละ 80.44 โดยการเผา การทราบข้อมูลข่าวสารของชุมชนโดยหอกระจายเสียงประจำหมู่บ้าน และผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอบต. การรับข่าวสารโครงการโรงงานพลังงานแสงอาทิตย์ จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ชาวชุมชนส่วนใหญ่ยังมีความคิดว่าจะได้รับประโยชน์จากการมีไฟฟ้าใช้เพียงพอก และยังมีส่วนร่วมในระยยะต่างๆ ของโครงการ คือทั้งในระยะศึกษาโครงการฯ ช่วยเผยแพร่ข้อมูลโครงการฯ ต่อคนในชุมชน ในระยะก่อสร้างช่วยติดตามดูแลการก่อสร้างให้ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบในระยะก่อสร้าง และในระยะดำเนินการช่วยเผยแพร่ข้อมูลโครงการฯ ต่อคนในชุมชน

4.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อชุมชน/สุขภาพ/ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อชุมชน/สุขภาพ/ทรัพย์สิน

จากการสำรวจและสอบถามความคิดเห็นของชาวชุมชนถึงผลกระทบของโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม และผลกระทบต่อสุขภาพและทรัพย์สินของคนในชุมชนพบว่า ประเด็นที่ชุมชนเห็นว่าโครงการอาจก่อให้เกิดผลกระทบได้มากคือ ความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของดิน และแหล่งน้ำ ทั้งน้ำผิวดิน คือ แม่น้ำลำคลอง และน้ำใต้ดิน ซึ่งได้แก่ น้ำบาดาล ซึ่งจะส่งผลต่อมาถึงสุขภาพของคนในชุมชนด้วย สอดคล้องกับผลการสำรวจในประเด็นที่ว่าโครงการนี้เกี่ยวข้องกับ การใช้ การเก็บ การขนส่ง หรือการปล่อยของเสียที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และอาจจะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ดังนั้น ในกรณีนี้ ทางบริษัท ฯ และโรงไฟฟ้าต้องชี้แจงและทำความเข้าใจกับชุมชนโดยให้ข้อมูลถึงหลักการของโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่เป็นพลังงานสะอาด และแนวคิดการดำเนินการของบริษัทซึ่งจะช่วยลดความกังวลของชุมชนได้ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบทางด้านสารเคมีที่เกิดขึ้น โดยบริษัทควรทำความเข้าใจกับชุมชนถึงการทำงานของโรงไฟฟ้าว่าจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาเช่นที่ว่า นอกจากนี้จะมีในช่วงของการก่อสร้างซึ่งควบคุมโดยกฎหมายอยู่แล้ว

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

จากการสำรวจและสอบถามความคิดเห็นของประชาชนถึงผลกระทบของโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม พบว่า ประเด็นหลักที่ประชาชนให้ความสำคัญคือ งบประมาณในการก่อสร้างและเส้นทางคมนาคมที่อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลจากการดำเนินการของโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ แม้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะเห็นพ้องกันว่าในบริเวณชุมชนไม่มีพื้นที่ป่า

สงวน หรือเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์สงวน แต่ปัญหาที่ชุมชนกังวลคือ การเกิดผลกระทบในอนาคต เช่น พืช การเกษตร สุขภาพของชาวชุมชน เป็นต้น และอุณหภูมิที่อาจเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

สำหรับสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคม ชาวชุมชนที่ได้สอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า โครงการไม่น่าจะมีผลกระทบต่อพื้นที่สาธารณประโยชน์ เช่น ถนน หรือสถานที่พักผ่อนของชุมชน และไม่น่าจะมีผลต่อทัศนียภาพหรือความสวยงามของพื้นที่โดยรอบ ร่องน้ำสาธารณะไม่มีการถมที่เพื่อปิดกั้นเพราะจะทำให้เกิดน้ำท่วมเข้ามาในพื้นที่กินของชุมชน นอกจากนี้ชาวบ้านเกือบทั้งหมดยังเห็นว่าพื้นที่ตั้งโครงการยังไม่อยู่ในเขตที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม ดินถล่ม หรือแผ่นดินไหว ซึ่งถือเป็นผลดีทั้งต่อโครงการและชุมชน